

iz državnih sredstev podpore pokrajinam tirolskim in koroškim, ki so bile zadéte po povodnjih. — Kos III. Izdan in razposlan dné 21. januarja. 1890. 6. Cesarski patent od 19. januarja 1890, da se sklicuje deželni zbor češki. — Kos IV. Izdan in razposlan dné 29. januarja 1890. 7. Ukaz ministra za bogočastje in nauk in pa ministra za finance z dne 20. januarja 1890. l., s katerim se razveljavlja ukaz z dne 2. julija 1885. l. (Drž. zak. št. 99.) in se ob enem izdajejo nova določila v izvršitev zakona z dné 19. aprila 1885. l. (Drž. zak. št. 47.) o začasnem zboljšANJI plač dušno-pastirstvo oskrbujoče katoliške duhovščine. — Kos V. Izdan in razposlan dné 1. februarja 1890. 8. Razglas ministerstva za deželno bran in za finance z dné 21. decembra 1889. l., s katerim se oznanja dodatna uvrstitev mestne občine Štira (Stayr) v 5. razred vojaško-najmovinske tarife Drž. zak. št. 168. od leta 1885.). 9. Razglas trgovinskega ministerstva z dné 21. januarja 1890. l., s katerim se objavljajo dodatna določila k meroskusnemu redu z dné 19. decembra 1872. l. (Drž. zak. št. 171.). 10. Razglas trgovinskega ministerstva z dné 21. januarja 1890. l., da se razveljavljajo z razglasom z dné 27. januarja 1878. l. (Drž. zak. št. 11.) objavljeni predpisi o napravi, preskusu in kolkovanju Stampferjeve palice sodomérke, s katero se določuje prostornina sodov, valjastih in stožkovitih posod (kadí) in pa prizmatičnih teles. 11. Razpis finančnega ministerstva z dné 24. januarja 1890. l. o potrošnini, pripadajoči od alkoholove količine, katera se je odnesla z vezjó potrošnine, ali se o nji ni dokazalo, da bi bila dospéla v prosti sklad za žganje. 12. Ukaz ministerstev za notranje stvari, trgovino in finance z dné 25. januarja 1890. l., kako je gledé cola postopati s kreolinom, kreolinskim milom in farmacevtičnimi kreolinskimi izdelki. — Kos VI. Izdan in razposlan dné 5. februarja 1890. 13. Razglas finančnega ministerstva z dné 12. januarja 1890. l., da se je ustanovila v Rači podružnica kraljeve velike colnije mitroviške. 14. Zakon z dné 17. januarja 1890. l., s katerim se ustanavljajo neke izpreméne v zakonu z dné 28. julija 1889. l. (Drž. zak. št. 127.), o uredbi razmér rudarskih skladnic, ki so se po občem rudniškem zakonu ustanovile ali jih je še treba ustanoviti.

(Dalje prihodnjič.)

Drobne vesti.

V Ljubljani, dne 15. avgusta 1890.

— (Iz kronike društva „Pravnika“.) V seji dne 2. t. m. je odbor rešil več dopisov glede izpisovanja za nemško-slovenski pravniški slovár. Samo 6 — izmed 60 naprošenih — jih je odgovorilo, da ne mogó prevzeti naloge, to pa iz tehntnih razlogov. Nekateri želíjo zakonikov in odbor jim je ustregel drage volje. V isti seji je odbor odobril slovenski prevod

meni čnega zakona, ki ga je priredil, dodavši mu odločbe najvišjega sodišča, gospod dr. Fr. Skofič, c. kr. okr. sodnik v Škofji Loki; rokopis se je oddal založništvu, da izide v III. zvezku „zbirke zakonov“. — Pred nekimi dnevi uže je gosp. Janko Rahnè, c. kr. notar v Senožečah, doposlal prvi izpiske iz deželnega zakonika kranjskega 1884. l. za pravniški slovár, zgotovljene prav po navodilu *Vivant sequentes!*

— (Slovenska pravna terminologija.) Piše nam gosp. dr. F.: Društvo „Pravnik“ lotilo se je slovenske pravne terminologije po podrobnem načrtu, objavljenem v zadnjem društvenem listu. To delo se nam zdi toliko važno, da je bode moral spremljati društven list ter odpirati svoje predale terminološki razpravam in noticam. Morda bi celo kazalo zaradi preglednosti ustanoviti za to posebno rubriko v listu. Gotovo je, da gradivo, ki se bode po izpiso-
vanji državnih in deželnih zakonikov nabralo, ne bode še terminologija, da bi jo bilo treba samo urediti in v tisek dati. Najti bode v zakonih mnogo celo neporabnih terminov ali fraz, ki so popolnoma protivne jeziku ali pa ne izražujejo pravnega pojma. Obdržati bode v takih slučajih le porabne termine. Za mnoge pravne pojme pa celo ne bode najti terminov, te bode torej treba ustvarjati in pri tem delu se oni, katerim pripade ta naloga, ne bodo mogli in smeli ozirati samo na slovenske vire, slovarje in prosti slovenski jezik. Tako napravljeni termini bi večkrat ne bili za porabo. Takšno postopanje bi slovenske rodove tudi v pravnem jeziku odtujevalo drugi od drugega. Pogled v pravne terminologije drugih slovanskih jezikov bode potreben in bode stvar jako olajšal. Dobiti bode čestokrat našemu jeziku celo prikladnih izrazov, ki se bodo, vzprejeti, kmalu in lahko udomačili. Želeti je torej, da si društvo omisli terminologij drugih slovanskih jezikov in jih pri svojem delu vestno uporablja. Kako potrebno bode tako ravnati, kažeta naj naslednji primeri. Gosp. T. dokazuje v 10. št. lanskega „Slov. Pravnika“, da ne gre rabiti „ugovor“ za „Einrede“ ali „Einwendung“ ali podobne pojme, kateri značijo vsi neko nasprotovanje, ker beseda služi Hrvatstvu prav v nasprotnem smislu za „Vertrag“ ali „Tractat“ — torej za soglasje. Čudno je uže to, če čitamo v političnih listih hrvatskih „ugovor“ za pogodbo n. pr. „državnopravni ugovor“, to je nagodba Hrvatske z Ogersko, — v slovenskih listih pa čitamo: „ugovor“, „ugovarjati“ v nasprotujočem zmislu. Če je beseda „ugovor“, „ugovarjati“ tako ukoreninjena, da je ni moči odpraviti ali z boljšo nadomestiti, kaže se je vsaj ubraniti na pravniškem polju. — Druga primera: „Fixgeschäft“. To je pravniški pojem, kateri se nahaja le v znanstvu, zakoni ga nimajo. Čl. 357. in naslednji trg. zak., ki imajo določila o „Fixgeschäft-u“, nimajo tega termina tudi ne v oklepih. Terminologija, če hoče biti popolna, mora imeti tudi te, za prakso in znanstvo jako potrebne termine. Nemcem sicer ne prihaja na misel, da bi pomemčili izraz „fix“, a če mi nočemo izhajati s tujko, treba nam je izraz ustvariti. Zadnja številka „Sl. Pravnika“ poslovenila je „Fixgeschäft“ s „pribito opravilo“. Stavili bi, da drugi slovanski jeziki nimajo podobnega prevoda. V češki terminologiji nahajamo „přesný, pevný, fixní obchod“, Cigaletova znanstvena terminologija ima za „fixiren“, = festsetzen: „ustanoviti“, „stanoviti“ (starosl.) in za „feststehend“: „stanovit, a, o“ (hrv. term.). Če se še dalje pogleda v terminologije, najti je morda še priklad-

nejega izraza, a „pribit“ se nam vidi prevsakdanji. Četudi je priznavati, da se vsakemu izrazu po daljši uporabi uho privadi, vendar bi kazalo poprijeti se kakega drugega izraza, če nočemo rabiti zgolj tujke: „fiksno (opravilo)“.

Opomnja uredništva. Drage volje odpira se naš list takim terminologijskim opazkam. To je jeden izmed potov, po katerih z združenimi močmi dospemo do stalnega in jednotnega pravnškega jezika. Vsekakor bode moral tisti, ki bode konečno uredil bodoči naš strokovni slovar, mnogo povpraševati, mnogo pretehtovati, predno se bode smel odločiti za jedno ali drugo besedo. Ozirati se mu bode na mnenja drugih, ker le takó zadobode delo glas, da je temeljito, in s tem splošno veljavo. Nič bi ne bilo torej napačno, ako bi se uže sedaj v društvenem glasilu začeli razgovarjati o posameznih terminih; priobčujemo lahko nove termine, o katerih mislimo, da dobro označijo pravni pojem, ali naznanjamo besede, katere se nam vidijo boljše od onih, ki se sedaj rabijo, opozarjamo lahko na sinonima, na protivja i. t. d. To bode zanimalo vse in pospeševalo pričeto delo. Želja gosp. dr. F. je torej lepa ter koristna in „Slov. Pravnik“ otvori rad v ta namen posebno rubriko. Glede ostalih njegovih mislij utegnemo prihodnjič označiti svoje stališče.

— (Nekoliko kritike.) Piše nam gosp. dr. F.: V slovenskem prevodu, ki ga je podal „Državni zakonik“ za ukaz pravosod. ministerstva z dne 25. junija 1890. l. (odvetniška tarifa), nahaja se nekaj napak, katerih moramo javno opozoriti. Za: „Erlassung eines bedingten Zahlungsbefehles“ čitamo „odpust pogojnega plačilnega povelja“. Gosp. prelagatelj je gotovo mislil na „erlassen — eine Schuld“, kar bi se smelo po naše reči: „odpustiti — dolg“. A Nemec pravi tudi: „erlassen — einen Befehl“, in tu Slovenec ne bode dejal: „odpustiti“ — nego „izdati povelje“. Ta pomen ima „erlassen“ tudi v tarifi pod tek. št. 1., in gorenje besede bi bilo slovéniti: „za izdavo pog. plač. povelja“; ta termin ima dosledno slov. prevod zakona o opominjevalnem postopanju v držav. zakoniku l. 1873. In v prevodu gorenjega ukaza samem čitamo za: „um Erlassung von Betreibungen“: „za izdajo pogónov“. — „Streitverkündigung“ ni „sporna zglasitev“, nego je naznanilo, da se spor prične ali vrši (= Verkündigung eines Streites, ne pa: eine strittige Verkündigung od. Anmeldung). — „Vergleichs-Tagsatzung“ pravnikom ni slovéniti: „pogodbeni narok“, kajti pogodba je nam Vertrag, ki ni isto, kar Vergleich; ta nam je poravnava ali k večjemu: nagodba. — Teh histvenih pogreškov gotovo gosp. prelagatelj ni hotoma storil, nego zato, ker besedam ni zadel tehničnega pomena. Tem bolj je naša dolžnost, da o pravem času opozarjamo. Dodajemo še, da je drž. zakonik „Bagatellverfahren“ poprej slovénil: „málotno postopanje“, in ne vidi se nam boljše: „malenkostno postopanje“ v tarifi; potem: „Beweisantrittungsgesuch“ ni „prošnja za nastop dokaza“, nego „prošnja z nastopom dokaza“; „Ausfertigung einer Advokaten-vollmacht“ ni „izdaja“, nego „zapis“ — odvetniškega pooblastila.

„Slovenski Pravnik“ izhaja 15. dne vsacega meseca in dobivajo ga člani društva „Pravnika“ brezplačno; nečlanom pa stoji za vse leto 4 gl., za pol leta 2 gl.

Uredništvo je v Ljubljani, št. 8 na Bregu; upravnništvo pa na Križevniškem trgu št. 7.